

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1912, 02.11.1912**

Číslo ročníků: **2, 44**

Číslo výtisků: **2, 44**

Datum vydání čísla: **02.11.1912**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: ,

pující vývoj svědčí, že práce ta nepřišla na zmar.

P. Janata, člen ředitelství, svou řečí jaksí doplnil obraz nastíněný předcházejícím řečníkem a pěknými rysy naznačil mravní a hospodářské pohnutky, jež byly podnětem k založení a upevnění záložny. U občanů borjatinských již dávno klíčilo vědomí, že jen hospodářské osamostatnění může vyrvat zemědělce z rukou židlichváře. A toto uvědomění bylo mohutným činitelem, s jehož pomocí z malého nepatrného úvěrního družstva vyrostla mohutná záložna, která sílí rok co rok a má před sebou nejslibnější budoucnost.

Několik vřelých slov dále pronesli gubernský instruktor chmelařství a instruktor zemědělství západního okrsku Volynské gubernie.

Zvláštní pozornosti zasluhuje řeč hnidavského pravoslavného duchovního. Bafuška navázav na řeč p. předsedy J. Vlka, jenž mezi jiným děl, že česko-borjatinská záložna slouží tak dobře Cechům jako Rusům, rázně vystoupil proti falešnému tvrzení štváčů, kteří vidí v Češích jakési separatisty. „Nepravdou je, pokračoval pravoslavný duchovní, že Češi se vypínají nad své sousedy Malorusy, že se za ně stydí. Mezi Čechy a Malorusy panuje nejsrdečnější přátelský a sousedský poměr. Žijí jako dobří sou-

ústa!“ litalo to ze všech stran. Z nich při zmínce o svém klukovi divoce vyskočil, nevěsta omdlávala.

„Já jsem nebožka?“ volala nevěstina matka, „ven s ním!“

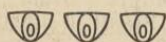
Nepokoj neustále vzrůstal, tak že milému pantátovi začínalo býti nevolno.

„Ale dovolte, pánové a dámy,“ vypravil konečně ze sebe, „jsem přece na svatbě svého příbuzného pana Kulíška?“

Po těchto slovech nastal ohromný a dlouho trvající smích.

„To je omyl,“ vytrhl konečně jeden z číšníků pantátu z vyjevení, „svatba pana Kulíška je v zadním saloně!“

Vzadu byla hostina skoro u konce, když tam vrazil rozčilený pantáta. Byl srdečně uvítán, a když vyprávěl, jaký pronesl přípitky na cizí svatbě, nebylo smíchu konce a začalo se znova hodovati.

sedé a rádi si navzájem pomohou. Nikde u Čechů nenajdete zášti a nenávisti vůči našemu ruskému sedlákoví. Každý Cech má ruský národ rád a dbá, aby se naučil dobře rusky. Pohříchu jinak je tomu u německých osadníků (vedle ruské Hnidavy je velká německá osada), kteří ruštinu zanedbávají a rusky se ani vyjádřit „nedovedou.“ Zakončil slovy velice lichotivými pro borjatinskou obec a Borjatince. Pohříchu místo mi nedovoluje, abych uvedl aspoň stručný obsah ostatních řečníků, kteří lichotivými ale pravdivými slovy zdůrazňovali, jak stkvělých výsledků se dodělala nezištná a obětavá práce borjatinských. Zakladatelé a správa záložny právem si zasloužili toto uznání, neboť žádná jiná záložna na Volyni nemůže se pochlubit tak zdárným vyvinem a rychlým pokrokem.

Po řečech všichni přítomní zasedli ke stolům, kde česká kuchyň slavila pravý triumf. Po zdravici na počest Jeho Veličenstva a Nejvyšší Rodiny byly proneseny přípitky bojujícím balkánským bratřím, předsedovi záložny, ředitelstvu a j. Místní zpěvácký sbor střídavě se sborem hlupaninským přednesl řadu písní a v přátelské zábavě čas plynul tak rychle, že dávno již půlnoc minula když hosté začali pomýšlet o návratu domů. Jen nerada se rozcházela společnost a hosté v útulném středu borjatinském z vlastního názoru se přesvědčili, jak mohutnou společenskou a přátelskou páskou je vzájemnost. Každý z přítomných po celý život si zajisté uchová vzpomínku na krásný ten den a na tu pěknou ves český Borjatín, kde celá obec tvoří jednu velkou rodinu. X.

Od redakce. Okolnosti nedovolili nám, abychom osobně se účastnili slavnosti borjatinské. Litujeme toho upřímně, neboť svátky podobného druhu jsou na české Rusi ojedinělé. Redaktor tohoto listu jen letmo před lety zavítal do Borjatína, ale dosud jasně si pamatuje na ten pěkný a důstojný obraz, jež spatřil v jednoduché síni, kde zasedala správní rada záložny. Za dlouhým stolem krytým sukrem sedělo 5 členů správní rady. Když předseda zahájil schůzi, přistoupil ke stolu jakysi Malorus a, žmole čepici v ruce, škroušeně začal „nejponiženěji prosit“ (покорѣйше просить), aby mu bylo odročeno vrácení půjčky, ježto atd... Chtěl dále prosit, ale předseda (nemýlím-li se, byl to všeobecně vážený

p. J. Opočenský) jemuž se nejspíše nelíbil zkroušený ton žadatelův, skočil mu do řeči a důrazně poznamenal: „Nezapomí, nejte, sousede, že jste mezi rovnými, a neproste tedy o to, oč máte právo žádat.“ P. Opočenský si zajisté nepamatuje na tuto malinkou příhodu, mně však utkvěla v paměti. Jeť charakteristická netoliko pro jednotlivce, kterému se přiči každý projev nedostatečného sebevědomí, nýbrž i pro ducha, jimž byla a je proniknuta veškerá činnost záložny. Ředitelství záložny pečuje netoliko o hmotný prospěch svých členů, nýbrž snaží se z nich vychovat též sebevědomé a řádné občany.

Nebylo mi dopřáno poznati blíže borjatinské krajany. Viděl jsem jich pouze několik a i s těmi jsem vyměnil jen běžný pozdrav a stisk ruky. Nemohu proto mluvit o jednotlivcích, ačkoliv jsem přesvědčen, že ne jeden z nich zasluhuje, aby byl předveden naší čtenářské obci, jako vzor neunavné práce a obětavosti pro společné blaho. Jen jednoho znám poznal lépe — je to dobře známý našim čtenářům p. učitel J. Vlk a dlouhou kapitolu bych musel napsati, kdybych chtěl zde vyličit zásluhy, jež si získal o rodnou obec. Řeknu krátce, že je všeobecně váženým a milovaným učitelem malých i velkých, že nezakopává svoji hřivnu, ale s napjetím všech sil snaží se ji uplatnit ku prospěchu spoluobčanů. Jen po jednom takovém učiteli do každé české osady a naše česká Rus udělá divy!

Čest a sláva Borjatínu, jenž vepsal do svého štítu: „V sjednocení je síla!“ Vřelý dík těm pokrokovým a uvědomělým občanům, kteří se snaží dodat lesku českému jménu na Rusi a vzorem svým naznačují cestu, kterou se mají bráti všechny naše osady. V. Sv.

Svěcení hlupaninského českého chrámu.

Postrádám v našem milém Českoslovanu zprávu o významné slavnosti hlupaninské, která rozhodně stojí za zaznamenání a na níž každý z účastníků dosud rád vzpomíná. Myslel jsem, že někdo z místních a povolanějších podá popis tohoto významného dne, ale když již nikdo se k tomu nemá, pokusím se to učiniti já, pokud mé síly stačí. Zplatím aspoň částečně

tu vzácnou ochotu, kterou hlupaninský pěvecký sbor nás poctil při naší borjatinské slavnosti, otevření našeho obecního reprezentačního domu.

Na den 2. září, jak se před tím několikrát v Cechoslovanech sdělovalo, bylo stanoveno svěcení druhého, českého evangelického chrámu na Volyni (první byl zbudován v Borjatině). Nás borjatinských v sobotu dne 1. září sešlo se na nádraží luckém asi 80 osob a s čilou myslí a v dobré náladě jeli jsme z Lucka do Ivačkova, kde nás očekávali s povozy krajané hlupaninští. Cestou na každé skoro stanici stále přibývalo spolucestujících, takže do Ivačkova nás přijel hezký houf.

Každého mile překvapila ta krásná ves, jež za několik málo let vyrostla vedle dosti zanedbaného maloruského Hlupanína. Všude vidět krásné budovy, velké dvory, kolem nichž rostou dosud arci mladé, ale pěkně zařízené zahrady. Píle a rozumné hospodaření jeví se tu na každém kroku. Hlupaninští zůstali věrni starým dobrým tradicím, ale při tom využívají všeho, čemu přítomná doba učí zemědělece. Většina zdejších hospodářů jsou potomky vystěhovalců pobělohorských, kteří nemohouce uhájiti svou víru ve vlasti, vystěhovali se raději do ciziny, nejdříve do Pruska a potom do ruského Polska, aby tam v řeči otců a dle učení velkých Českých bratří oslavovali Boha. Většina přestěhovala se do Hlupanína ze Zelova a založila zde osadu, jež se rozšířila o několik vystěhovalců z různých českých osad volyňských. Pečující o hmotný svůj vývoj, hlupaninští nezapomínali na svoje duše a činili se mohli, aby v brzkou dobu zbudovali důstojný chrám. Pěkná, úhledná a důstojná jest budova, kde hlupaninští krajané budou povzbuzováni k čistému a křesťanskému životu.

Neděle, kdy budova měla být slavnostně odevzdána svému účelu, bohužel byla pochmurná a deštivá, ale to nevadilo hlupaninským a všem hostům, aby v stanovenou hodinu hromadně se nesešli před chrámem. Mezi čestnými hostmi viděli jsme kazatele z Lodži, z Kijeva, ba i z naší matičky Prahy. Před chrámem upřímnými a srdečnými slovy uvítal hosty místní kazatel pan Sláma. Dvě děvčata přednesla příležitostně básně a pan Sláma otevřel kostel, jenž byl v několika okamžicích přeplněn, ačkoliv pojme snadno 700 osob. Slavnosti byly zahájeny mohutným chórem „Já se těším“—jež zapěl místní zpěvácký sbor, velice dobře řízený nadaným a obětavým panem Zajícem. Dále pěvecký sbor české

osady Michajlovky zapěl píseň: „O, plesej Bohu“. Německý sbor zpíval píseň americkou. Zatím následoval zpěv všech sborů. Zapěli slavnostně: „Já znám jeden—“. Okamžik byl úchvatný a srdce každého přítomného zaplesalo láskou k Nejvyššímu a ke všem bližním ve spolek. Písně byly dobře nastudovány a splynuly v jeden mohutný celek. Dirigenti sborů vynaložili mnoho práce a píle, aby vše vyznělo lahodně a čistě.

Když všechno shromáždění zazpívalo pak 100. žalm „Pánu všichni prospěvejte“ a krátce se pomodlilo, pan Novotný z Prahy, přečti 51 kapitolu (od 33. verš.) evangelia sv. Marka, tlumočil srdečný pozdrav všem přítomným ze Zlaté Prahy a pronesl vřelou řeč ke všem shromážděným, v níž dotknul se nejvážnějších bodů českých dějin, z kterých máme čerpati posilu a poučení. V závěrku zval ruské krajany, aby hromadně se dostavili do Prahy roku 1915, kdy národ český důstojně oslaví památku svého největšího mučenika, a velkého mistra Jana Husa, jenž byl umučen pro víru a pro národ.

Po té kázal pan kazatel Střelec z Lodži na text: 2. epistola sv. Pavla ke Korintským, že ne tento chrám má být ctěn a vážen, ale každý člověk má být sám chrámem božím, že snažiti se máme, abychom byli lidmi povahy přímé a že budeme-li my ditkami božími, stane se dle slova Božího: „a budu jejich Bohem a oni mým lidem“. Láska jest to velké slovo, jež má moc největší a budme proto vždy dbalí toho, aby srdce naše byla naplněna touhou po slově Božím, snažme se vždy, abychom kráčeli ve šlépějích toho, jenž s bibli v ruce na hranici spečetil svatě dílo lásky a víry a o němž katané mylně se domnívali, že umřel na vždy, když popel jeho byl vržen do řeky Rýnu. Neč paně Střelcova byla úchvatná a ohnivá a mnozí z nás naslouchající jí zaslzeli, že není více takových řečníků na české Rusi, aby budili v našem lidu pravou lásku k Bohu a k lidem. Po té zapěli sbory Michajlovský, Chmelovský a Pozorovský.

Německý kazatel v řeči polské kázal na text z evangelia sv. Matouše, aby každý v tomto domě modlitby se modlil opravdově a mysl svou očišťoval ode všech starostí světských. Po té shromáždění zapělo z kancionálu píseň verš první: Hallelujah! Necht sláva—“. Kazatel hlupaninský pan Sláma a dva bratři ze sboru, zakladatelé chrámu hlupaninského, vyložili jak těžkou měli práci při začátku a jak mnohé nesnáze museli překonat, než

podařilo se jim chrám vybudovat. Dopolední slavnost byla skončena ruskou národní hymnou, již v české řeči pěkně přednesli místní zpěvácké sbory.

Pohostinští krajané hlupaninští rozebrali si potom hosty a častovali je dle starého dobrého, českého způsobu. Odpoledne bylo nešporní shromáždění, na němž mimo jiné řečnil ruský kazatel z Kijeva a pan Novotný z Prahy. Pan Novotný pěkným kázáním upoutal pozornost všech. 7 osob bylo přijato týž den do bratrského sboru hlupaninského.

Snad některý z čtenářů se pozastaví nad tím, že jsem se tak rozepsal o zbožnosti české osady Hlupanína, že tak mnoho místa jsem věnoval popisování průběhu slavnosti. Jsouť taci mezi námi, kteří myslí, že víra že zbožnost jest věci přežitou a věc tato jest jen překážkou vzdělání a pokroku a lidé vzdělání by se tím neměli zabývat. Každý má a může mít své mínění. Já však myslím, že pravá víra a pravá zbožnost nikdy pokrok nezdržovaly. Naše české dějiny nás právě učí, že národ český byl nejkulturnějším národem a že z Prahy zářilo světlo vědění celé střední Evropě. Přes to naši otcové vždy a všude hájili svou víru a pro ni umírali. Pokud národ český zůstal věren pravému učení Kristovu, pokud čerpal z čisté studnice česko-bratrského učení, potud Cech byl vzorem neoblomnosti a vzdělanosti.

Než vrátím se k věci. Večer ztrávili jsme všichni v přátelském kruhu a kdo byl přítomen, zajisté si odnesl přesvědčení, že i zbožní lidé dovedou se vesele a nenuceně bavit. Středem pozornosti byli kazatelé pan Novotný z Prahy a pan Střelec z Lodže. Osvědčili se jako dobří kazatelé i jako dobří společníci. V pondělí po ranní pobožnosti hosté i kazatelé rozloučili se s milým pohostinským Hlupanínem a odebrali se do svých domovů s vroucím přáním, aby takové slavnosti v našich českých osadách byly častější. Jménem hostů dovoluji si tuto projevit vřelý dík české osadě Hlupanínu za milé a pohostinské přijetí.

Borjatin, v září. J. Opočenský.

Požár ve Velké Horbaši.

Dne 19. září o 8. hodině večer vyšel oheň ze stodoly pana Václava Šuka, jež se stala v krátkosti obětí plamenů i se všemi obilními i krmnými produkty. Mimo toho shořela tam umístěná mlátička, řezačka, mlýnek a jiné věci. V přístěnku při stodole složené hospodářské nářadí též z větší části shořelo. —